

Vannregionene
Klikk her for adresse.
Klikk her for postnummer og sted

Vår dato 19.12.2014
Deres dato
Vår referanse A273-30080
Deres referanse

Høringsuttalelse til utkast til regionale vannforvaltningsplaner

Næringslivets hovedorganisasjon (NHO) viser til utkastet til vannforvaltningsplaner sendt på offentlig høring 1. juli og 1.oktober 2014, og gir her en samlet uttalelse for alle vannregioner. For de enkelte vannregioner viser vi til mer detaljerte høringsuttalelser fra våre landsforeninger og regionkontor.

Innledningsvis viser vi til brev fra Klima- og miljødepartementet (KLD) datert 17. november 2014; «Råd og presiseringer for ferdigstillingen av vannforvaltningsplanene» som synes basert på Miljødirektoratets (Mdir) notat «Oppdrag: Sammenstilling. Regionenes høringsutkast for vannforvaltningsplaner og tiltaksprogrammer» datert 15. oktober. Både brev og notat påpeker svakhetene i prosessen og klargjør rammene for høringen og behovet for forbedringer før planene vedtas.

NHO er tilfreds med denne presiseringen selv om den burde ha kommet tidligere. Vi anser derfor ikke planene, og dermed høringsprosessen, som helt slutført og forbeholder oss muligheten til nye innspill i 2015.

Kommentarer til planutkastene

NHO er positive til den kunnskapsbaserte og helhetlige vannforvaltning som vannforskriften¹ krever. En ivaretagelse av og forbedret miljøtilstand er viktig for mange samfunnssektorer og sentral for fremtidig verdiskapingspotensial. Arbeidet med gjennomføringen av vanddirektivet har gitt øket fokus og mange positive prosesser mot en forbedret vannforvaltning.

Dette arbeidet fremstår likevel i denne fasen som uferdig og ufullstendig. Planenes endelige innhold må følgelig reflektere den store usikkerheten i første planrunde. Både miljømål og miljøtiltak må derfor formuleres ut fra det faktiske grunnlaget og med hensyn til usikkerheten, slik at Norge kun forplikter seg til realistiske størrelser som tjener vanddirektivets formål.

Formålet med vannforskriften, §1, er "å gi rammer for fastsettelse av miljømål som skal sikre en mest mulig helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannforekomstene". Dette reflekterer at bestemmelsene i forskriften og vanddirektivet ikke er innrettet ensidig mot vern av natur, men er en forvaltningsramme for bærekraftig ressursbruk. De foreliggende utkastene har imidlertid ikke denne balansen, men fokuserer ensidig på lokale miljøhensyn uten at disse er satt inn i et helhetsperspektiv der andre viktige samfunnsforhold også ivaretas. Dette berører verdiskapning, klimautfordringer og konkurranseforhold for mange næringer.

Et bærende prinsipp i vanddirektivet er at det gjennomføres konkrete kost/nytte-analyser for de tiltak som skal føre til miljømålet. Der god økologisk tilstand er uforholdsmessig krevende i et bredt samfunnsperspektiv skal det formuleres og begrunnes mindre strenge miljømål, eller god økologisk tilstand godt økologisk potensial ved en fysisk og samfunnsnyttig påvirkning av vannressursen. NHO ser ikke at slike kost/nytte-undersøkelser er gjennomført for å underbygge de

¹ Vi kommenterer i vår uttalelse bruken av vannforskriften som en direkte oppfølging av EUs vanddirektiv og omtaler disse likeverdig.

mange foreslåtte miljøtiltak i planene. En meget betydelig nytteside av forbedret lokalt miljø synes i de fleste tilfelle å være lagt som premiss uten at dette er beskrevet eller forsøkt verdsatt i konkrete termer. Vurdering av kostnadssiden er stort sett helt utelatt, eller meget mangelfull, og det savnes en beskrivelse av kostnader utover de rent finansielle som framkommer i del tilfelle.

Det er vanskelig å verdsette naturverdier konkret, og det er tilsvarende også en utfordring å beskrive alle samfunnskostnader ved å gjennomføre miljøtiltak innenfor en bestemt ressursutnyttelse. Slike kostnader kan være nye miljøinngrep for å erstatte bortfall av et produkt, fordelingsvirkninger for befolkning lokalt/regionalt, hensyn til komparative fordeler Norge har globalt ved rikelige ressurser for bærekraftig bruk, hensynet til gode produkter i klimasammenheng etc.

På tross av mangel på en kost/nytte tilnærming foreslås det mange konkrete miljøtiltak. Det innebærer at miljømålene en sikter mot i mange tilfeller kan være feilaktige i et samfunnsperspektiv og ikke hensiktsmessige forvaltningsmål. Når konkrete miljømål fastsettes på sviktende kunnskapsgrunnlag bringes Norge bort fra vanddirektivets og vannforskriftens overordnede mål om bærekraftig bruk av vannressursene.

Høringsdokumentene fremstår som svært uoversiktlige og unødig omfattende og kompliserte. Det er også til dels vanskelig å forstå hva som er til høring under vannforskriften, og hva som eventuelt bare er relevant for en regional plan. I følge vannforskriften §28, bokstav c, er kravet til høring at "utkast til forvaltningsplan sendes på offentlig høring senest ett år før ny forvaltningsplan skal tre i verk". I det nevnte brev av 17.november 2014 til vannregionmyndighetene finner KLD det nødvendig å gjenta tidligere føringer for utforming av planer; "Forvaltningsplanene bør være aggregerte, kortfattede oversiktsdokumenter på regionalt nivå tilpasset beslutningstakere og allmennhet som målgruppe." Det er neppe i tråd med forutsetningene at en rekke dokumenter, vedlegg og lenker med lokale detaljforslag tilsynelatende gjøres til en del av vannforskriftens høringsprosess. Heller ikke at forvaltningsplanene til dels er svært detaljerte med lokale forslag for hver vannforekomst som ikke synes å ha gjennomgått noen regional vurdering og prioritering.

Manglende helhet

I Norge har man lagt prosessene etter vannforskriften under Plan-og bygningslovens regler og startet arbeidet på lokalt nivå med lite nasjonal styring. Vannplanene er imidlertid mer enn regionale planer og medfører internasjonale forpliktelser gjennom rapporteringen av vedtatte planer til ESA i mars 2016, og resultatrapportering i 2018. Først det siste året har føringer fra sentralt hold kommet på plass, og i de fleste planer angis det at slike føringer har kommet for sent til å få betydning i arbeidet. Dette har ført til at utviklingen av planene har fått et smalt regionalt/lokalt fokus. Nasjonale hensyn må derfor ivaretas i den videre prosess, og det er sentralt at de respektive sektormyndigheter deltar som forutsatt for å sikre at Norge rapporterer miljømål til ESA som er avveid i et bredt samfunnsperspektiv.

Det pågår, slik vi oppfatter det, endringer av høringsgrunnlaget underveis. Det legges inn nye tiltaksforslag i databasen Vann-nett og det arbeides med videreutvikling av tilhørende miljømål. Det gjør det krevende å vite hva som er det aktuelle miljømålet og miljøtiltaket, og NHO forutsetter at en substansiell omforming av planutkastene med vidtrekkende miljømål ikke foretas. Dette kan ikke forankres forsvarlig gjennom de forutsatte medvirkningsprosesser i gjenstående tidsrom før vedtak, og ville ikke være i tråd med kravene til god saksbehandling i forvaltningen.

Gode prosesser bak utvikling av forvaltningsplaner er sentrale virkemidler i vannforskriften, og inkluderer tilrettelegging for medvirkning av alle aktører, transparens og god informasjon. NHO kan ikke, samlet sett, si seg fornøyd med de prosesser som har ført fram til de foreliggende

planutkast. Det har i stor grad vært vanskelig å finne arenaer for reell medvirkning og kanaler for innspill fra interessegrupper. Det har dessuten vært svært ulik organisering og innsats av forvaltningen i de ulike vannområder, noe som har gjort det vanskelig å forholde seg til et enhetlig og transparent system for medvirkning. De regionale referansegruppene som har hatt møter i forkant av høringsfasen har i realiteten ikke fungert som reelle arenaer for medvirkning, men i hovedsak som rene informasjonskonferanser med svært stor og mangfoldig deltakergruppe der mer spesifikke tema for de enkelte interessegrupper ikke kunne få en reell og konstruktiv behandling.

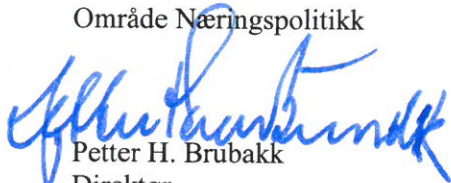
Videre arbeid

NHO vil understreke at vanndirektivet gjennom sine 6-årige plansykluser legger opp til stadig forbedring av kunnskapsgrunnlag og treffsikkerhet i miljømål og tiltak. Det må erkjennes at Norge har betydelige svakheter i kunnskapsgrunnlag og prosesser i denne første hele planrunden for gjennomføring av direktivet. Rapporterte miljømål må reflektere dette, og ikke ha en ambisjon utover det grunnlaget de hviler på. Det er helt avgjørende for norsk næringsvirksomhet at vi utvikler vår vannforvaltning under hensyn til både lokalt miljø og den muligheten vi har for bærekraftig ressursbruk.

Tidsløpet fram mot godkjenning i fylkesting før 1.juli og mot vedtak i regjering høsten 2015 er meget stramt. I lys av de underliggende mangler og mulighetene for å gjennomføre prosesser som kan rette opp disse, er det nå viktig å konsentrere innsatsen om å forme planer med riktig utforming og ambisjonsnivå. Dette må bety at planene bør få et detaljeringsnivå og målangivelser som ikke gir forpliktelser for Norge ut over det plangrunnlaget tilsier. Dette støttes av brev fra KLD av 17.november, der det heter "Forvaltningsplanene skal etter politisk vedtak i fylkestingene godkjennes av regjeringen ved kongelig resolusjon. Detaljeringsnivået i planene må ikke være slik at skjønnsrommet for sektormyndighetene i påfølgende sektorvedtak blir vesentlig redusert. Planene skal ligge til grunn for sektorvedtak om miljøforbedrende tiltak, men planene er ikke vedtak i seg selv". NHO imøteser derfor en sterk oppstramning av planene i form og innhold, og at der det ikke er grunnlag for det i realistiske tiltak, ikke settes miljømål ut over dagens tilstand.

NHO erfarer at det pågår prosesser for å videreutvikle beskrivelsen av miljømål og miljøtiltak, og at det med stor sannsynlighet vil bli arbeidet mye med omforming av planene vinteren 2015. Vi forutsetter at våre landsforeninger blir tilbudt involvering og innsyn i arbeidet før endelig planutkast legges fram for fylkestingene. NHO-fellesskapet ser også fram til å kunne bidra i forbedring av kunnskapsgrunnlag og prosesser i en neste plansyklus under vannforskriften, og deler intensjonen i vanndirektivet om stadig forbedring av forvaltningssystemene for å sikre kunnskapsbasert og bærekraftig forvaltning.

Vennlig hilsen
NÆRINGSLIVETS HOVEDORGANISASJON
Område Næringspolitikk

Petter H. Brubakk
Direktør

Per Anker Nilssen
Seniorrådgiver

Kopi; Klima- og miljødepartementet, Miljødirektoratet

